

TISNER (àliac Avel·lí Artís-Gener)

és un fet inqüestionable que, en aquest món, existeixen vides paral·leles, com si un poder suprem les hagués posades sota un mateix signe. Aquells que passen o han passat per una semblant experiència tenen moltes coses per a explicar de l'altre, com si un mateix mirall reflectís un mateix escenari.

En Tisner i jo hem tingut vides paral·leles, sense triar-ho, però amb molt motius per celebrar-ho. Els nostres pares ja eren amics, nosaltres dos vam néixer el mateix any a la mateixa ciutat i anàrem plegats a la mateixa escola de primers estudis i després a l'Escola Superior de Belles Arts. Teníem una forta vocació per a l'art i per a les lletres, ens va atreure el periodisme des de molts joves i ens unia -factor decisiu- un sentiment de nacionalisme radical que sempre ha contribuït a una afinitat profunda. Des del replà de la vellesa, puc dir que en Tisner i jo no ens hem barallat mai, tot i haver participat en empreses que s'hi prestaven, com ara haver exercit la co-direcció d'una revista d'humor polític en temps de guerra i de revolta. La situació era conflictiva i oberta a diverses interpretacions, però en Tisner i jo coincidíem sempre, sobretot per a enfrontar-nos ardidament a altres punts de vista. Puc assegurar que no feu fàcil ni exempt de riscos.

La guerra ens va separar físicament -qüestió de pura geografia-, perquè ell va servir en una unitat i jo en una altra, tot i que ho féssim, naturalment, sota la mateixa bandera. Però al final, gairebé d'una manera miraculosa, vam anar a parar al mateix camp de concentració francès i començàrem junts la prolongada aventura de l'exili, que per a nosaltres va desembocar en la llarga estada a Mèxic.

Dit tot això, em ve un escrúpol de consciència que he d'aclarir de seguida. Quan parlo de vides paral·leles no vull dir pas que jo em pugui atribuir automàticament les virtuts d'en Tísner. Si ho fes, faltaria a la veritat. En Tísner, als vint anys, ja era un ninotaire excepcional i un periodista brillant, el seu nom i els seus pseudònims eren coneguts i estimats. Tenia una vitalitat i un dinamisme encomanadissos que deixaven marca en totes les activitats en les quals participava. Jo no tant, ni de bon tros, i val més confessar-ho, perquè també se sabrà. Per exemple, en acabar la guerra, en Tísner tenia el grau de tinent coronel i jo, amb un peu a l'estrep de la derrota, vaig esdevenir tinent a seques, sense temps de cosir-me les insígnies del càrrec.

Durant el quart de segle del nostre sojorn a Mèxic, els llaços entre en Tísner i jo es van refermar encara més, fins a elevar l'amistat a la categoria de parento. Em vaig casar amb la seva germana Rosa, una afortunada operació. És fama que l'harmonia entre cunyats és més aviat estantissa, però al Tísner i a mi ens ha servit per a fer més entranyable l'afecte mutu. Abans he dit que ell i jo no ens hem barallat mai, però cal maticar-ho, perquè hem costingut unes discussions aferrissadíssimes. Sense que, en cap cas, la sang arribés al riu, ja que generalment les nostres diferències han sorgit per causes considerades pacífiques, com ara les partides d'eccaoc, que quan les juguem en Tísner i jo s'assemblen més al ping-pong que no pas a la quieta i reflexiva manera pròpia del joc: ens etzibem les peces de l'un a l'altre com si fossin pilotes. Això ocasiona contrarietas momentànies, que desemboquen invariablement en uns tips de riure memorables.

En Tísner té una curiositat desperta que el mou a interessar-se per tot, posant-hi l'ànima. Qui cap ci aquest és el secret del seu esperit permanentment jove. El qual, aquest darrer, es veu assistit per una gran sensibilitat i un talent que

té tot l'aire d'un de natural inestimable. Ell se n'ha valgut per a emprendre amb éxit uns camins plens de desafiaments: és un dibuixant excel·lent, un periodista que figura en lloc destacat de la història de la nostra premsa i un escriptor extraordinari.

És un fet inqüestionable que, en aquest món, existeixen vídeos. En arribar en aquest punt, m'adono que m'he de frenar, si més no perquè les lloances de parent a parent colen desvetllar suspicàcies. Per cert, tot el que he dit és fàcilment comprovable, i no dubto en afirmar que guanyaria plòbicite si es sotmetia a consulta.

Tornaré, amb permís, al cas meravellós de les video paral·leles. Resulta que al nostre país es concedeixen dos Premis d'Honor, convocats i dotats per dues institucions prestigioses que treballen amb una gran eficàcia per a la supervivència del nostre país: "Òmnium Cultural" i la "Fundació Jaume I". I vot aquí que en aquest any de 1986 en Tisner i jo hem rebut aquestes altes distincions. Per favor, prego que les meves paraules no siguin preses com a cant de galls victoriosos, sinó com a una expressió de reconeixença que enc obliga a continuar treballant per merèixer -si podem- els honors. Em consta que en Tisner ho considera així, i jo també.

Però la coincidència hi és. Plutarc va dir que no hi ha històrics, sinó vides, i heu ací que les fites que assenyalen les nostres, la del meu amic i la meua, han triat sempre les dates d'uns calendaris paral·lels. N'hi ha, de debè, per creure en prodigis.

Però la coincidència hi és. Plutarc va dir que no hi ha històrics, sinó vides, i heu ací que les fites que assenyalen les nostres, la del meu amic i la meua, han triat sempre les dates d'uns calendaris paral·lels. N'hi ha, de debè, per creure en prodigis.

Pere Calders